

ובועלה של הבת כהן שדינו בחנק ככל בא על אשת איש⁽³⁾, ולא בשריפה כמותה, משום שנאמר "ובת כהן כי תחל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף" ודורשים "היא" תשרף ולא בועלה.

גמרא:

ודנה הגמרא: **מכה אביו ואמו, מנלן** שהוא בחנק?

ומתרצת הגמרא: **דכתיב** [שמות כא טו] "**מכה אביו ואמו מות יומת**".

ובל מיתה האמורה בתורה סתם, אינה אלא חנק!⁽⁴⁾

ושואלת הגמרא: **אימא** שמא נאמר שאינו חייב מיתה על הכאת אביו ואמו **עד דקטיל** ליה מיקטל שיהרוג אותם על ידי מכתו, ומנא

לן שחייבים על הכאתם בלבד?

ומתרצת הגמרא: וכי **סלקא דעתך קטיל** חד שאם הרג סתם אדם ידונו אותו **בסייף**, ואילו אם הרג את **אביו** ידונו אותו רק **בחנק** שהיא מיתה יותר קלה!?

ובהכרח שמה שאמרה התורה במכה אביו שהוא חייב חנק בלבד, מדובר שרק הכה אותו ולא הרג אותו.

ושואלת הגמרא: **הניחא למאן דאמר: חנק קל מסייף, אלא למאן דאמר: חנק חמור מסייף**,⁽⁵⁾ **מאי איבא למימר** שאם כן שוב אפשר לומר שמכה אביו הוא דוקא כשהרג אותו על ידי מכתו, והחמירה עליו התורה לדונו בחנק החמור ולא בסייף כסתם הורג אדם?⁽⁶⁾

ומתרצת הגמרא: **אלא, מרדכיב** [שם יב] "**מכה איש ומת מות יומת**", **וכתיב** [במדבר

3. היינו בבת כהן נשואה, שאילו ארוסה, בועלה בסקילה ככל בא על ארוסה. רש"י.

[ולא הוצרך רש"י לפרש כן אלא לפי רבי שמעון שסובר שריפה חמורה מסקילה. ולדידיה בת כהן ארוסה אף היא דינה בשריפה, אבל לפי רבנן שסקילה חמורה משריפה, כל הדין של בת כהן שהיא בשריפה נאמר רק בנשואה ולא בארוסה. וארוסה בת כהן אף היא עצמה נידונית בסקילה כמבואר בתחילת פרק ארבע מיתות. ערוך לנר].

4. נתבאר בגמרא לעיל [נב ב] טעם הדבר.

5. רבנן ורבי שמעון נחלקו בכך בתחילת פרק ארבע מיתות [מט ב].

6. הקשה הרע"א: אם כן לעולם לא נוכל לדון את ההורג אביו בחנק שהרי דלמא לאו אביו הוא, ואם משום שהולכין אחר הרוב, הרי כתבו תוס' בחולין [יא ב] ד"ה וליחוש שאם נתערבו נסקלין בנשרפין אין הולכין אחר הרוב לדונו במיתה החמורה, ורק על עצם המיתה הולכים אחר הרוב ולא לענין באיזה מיתה יהרג. וכאן הרי גם אם אינו אביו הוא חייב מיתה בסייף, ואיך נחמיר עליו בחנק מטעם רוב?

ותירץ בכמה אופנים:

א. מה שכתבו תוס' שבין מיתה למיתה לא הולכין אחר הרוב אינו משום שיש איזה לימוד או קבלה על זה אלא להיפך מאחר שאין לנו לימוד שגם בין מיתה למיתה הולכים אחר הרוב, לכן לא הולכים בזה אחר הרוב. אבל בודאי אילו היה לנו לימוד מיוחד על זה